

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 8CoCsp/25/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5722201384
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 07. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. František Dulačka
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2023:5722201384.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Františka Dulačku a členiek senátu JUDr. Zuzany Krivdovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Mgr. Márie Kašíkovej, v sporovej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 35 724 803, právne zastúpený: Remedium Legal, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava - mestská časť Petržalka, IČO: 53 255 739, proti žalovanému: P. L., nar. XX.X.XXXX, bytom M. H. XXXX/XX, S. S., o zaplatenie 3 848,09 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Martin z 3. novembra 2022 č. k. 5Csp/20/2022-116, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.

Žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu (výrok I.), ktorou sa žalobca domáhal, aby súd žalovaného zaviazal zaplatiť mu sumu 3 848,09 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 3 000 eur od 15.12.2020 do zaplatenia. Zároveň rozhodol, že žalovaný nemá nárok na náhradu trov konania (výrok II.).

Svoje rozhodnutie vo veci samej súd prvej inštancie odôvodnil neplatnosťou zmluvy o postúpení pohľadávky z dôvodu nepreukázanie zosplatenie žalovanej pohľadávky v súlade ustanoveniami Občianskeho zákonníka, v dôsledku čoho žalobca nenadobudol aktívnu vecnú legitímáciu.

Po vykonanom dokazovaní mal za preukázané, že medzi právnym predchodcom žalobcu (X..) a žalovaným došlo k platnému uzavretiu spotrebiteľskej zmluvy, v zmysle ktorej bol žalovanému poskytnutý úver vo výške 3 000 eur s mesačnou splátkou 84,37 eur a s lehotou splatnosti v 20. deň v kalendárnom mesiaci. Žalovaný si svoju povinnosť uhrádzať mesačné splátky riadne a včas neplnil, čím sa dostal do omeškania. Právny predchodca žalobcu žalovaného listom zo dňa 9.7.2020 vyzval na úhradu dlžnej sumy vo výške 1 338,46 eur, s ktorou bol žalovaný v omeškaní, a zároveň mu poskytol lehotu 15 dní od doručenia, na uhradenie tejto sumy a zároveň ho upozornil na možnosť zosplatenia úveru. Samotné právo veriteľa zosplatiť predmetný úver bolo dohodnuté v produktových obchodných podmienkach pre hypotekárne a splátkové úvery v bode 8.1. Doručenie výzvy žalobca preukázal podacím hárkom s výpisom o doručení, z ktorého je zrejmé, že výzva bola doručená žalovanému dňa 29.7.2020. Právny predchodca žalobcu vyhlásil úver za predčasne splatný listom zo dňa 11.8.2020, a to ku dňu 10.8.2020. Doručenie oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti žalobca preukázal doručenkou, v zmysle ktorej žalovaný prevzal zásielku dňa 2.9.2020.

S poukazom na ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, dospel k záveru, že výzva, ktorou právny predchodca žalobcu vyzval žalovaného na možnosť uplatnenia tohto práva bola doručená žalovanému dňa 29.7.2020, pričom právny predchodca žalobcu úver zosplatil dňa 10.8.2020. Vzhľadom na uvedené právny predchodca žalobcu nepostupoval v prípade vyhlásenia mimoriadnej

splatnosti úveru v súlade s ustanovením § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, nakoľko uplatnil právo podľa ustanovenia § 565 Občianskeho zákonníka a vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru skôr, ako uplynula lehota 15 dní od doručenia samotnej výzvy, pričom zákon výslovne uvádza, že veriteľ môže uplatniť právo najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky, a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. Nakoľko od výzvy, ktorá bola doručená dňa 29.7.2020 do 10.8.2020 neuplynulo 15 dní, žalobca pri vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru nepostupoval v súlade so zákonom. V danom prípade nebolo preukázané platné zosplatenie spotrebiteľského úveru poskytnutého právnym predchodcom žalobcu, nakoľko toto bolo uskutočnené v rozpore so zákonom, v dôsledku čoho je podľa ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka neplatné. Keďže na absolútnu neplatnosť právneho úkonu súd prihliada bez toho, aby to strana sporu namietala, tak pokiaľ išlo o návrh žalobcu prednesený na pojednávaní konanom dňa 03.11.2022, aby súd rozhodol prostredníctvom rozsudku pre uznanie nároku, konštatoval, že neboli splnené podmienky na vydanie rozsudku pre uznanie nároku žalovaným.

Vo vzťahu k aktívnej legitímácii žalobcu s poukazom na ustanovenie § 17 os. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. skonštatoval, že žalobca v konaní nepreukázal zosplatenie pohľadávky v súlade ustanoveniami Občianskeho zákonníka, v dôsledku čoho nedošlo k riadnemu zosplateniu úveru, a teda neboli splnené podmienky na to, aby bola pohľadávka z tohto úveru bola postúpená na žalobcu.

2. Proti rozsudku okresného súdu podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, navrhujúc jeho zmenu tak, že sa jeho žalobe vyhovie, pričom alternatívne navrhol zrušenie rozsudku a vrátenie veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Podanie odvolania odôvodnil nesprávnym právnym posúdením ohľadom neplatnosti vyhlásenia mimoriadnej splatnosti. Podľa jeho názoru súd poňal výklad ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka formalisticky - pričom by sa s jeho záverom o neplatnosti vyhlásenia mimoriadnej splatnosti dalo stotožniť len v takom prípade, ak by ku dňu doručenia vyhlásenia mimoriadnej splatnosti žalovanému (a tým aj ku dňu účinnosti tohto jednostranného úkonu) nebola zachovaná 15 dňová lehota v súlade s ustanovením § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Mal za to, že v čase účinnosti vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru boli splnené všetky podmienky, potrebné pre platné vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru, keďže dlžník (žalovaný) bol v súlade s ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka upozornený v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva a zároveň bol v omeškaní s plnením splátok úveru po dobu dlhšiu ako 3 mesiace. Uplatnenie práva na vyhlásenie splatnosti splátok v prípade neplnenia splátkového kalendára je ponechané len na vôli veriteľa, ktorý si môže vymáhať každú jednotlivú splátku samostatne, alebo môže (a zároveň nemusí) v dôsledku porušovania povinností dlžníka pristúpiť k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti dlhu a žiadať zaplatenie dlhu okamžite a jednorazovo. To, či veriteľ k takému právnemu úkonu pristúpi je len na jeho slobodnom uvážení, pričom zákonodarcom je aj samotná dohoda medzi veriteľom a dlžníkom o takomto práve veriteľa ponechaná na ich slobodnej vôli. Nestotožňuje s posúdením súdu, v zmysle ktorého postupca nezachoval 15 dňovú lehotu podľa ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, a to z dôvodu, že vyhlásenie mimoriadnej (predčasnej) splatnosti úveru predstavuje jednostranný právny úkon veriteľa adresovaný dlžníkovi. Keďže ide o jednostranný právny úkon, jeho účinky nastávajú v momente, keď sa dostane do dispozičnej sféry adresáta. Z vykonaného dokazovania nesporne vyplynulo, že ku dňu doručenia uvedeného jednostranného úkonu (a tým jeho pôsobeniu voči účastníkovi, proti ktorým smeruje) boli splnené podmienky na jeho vykonanie podľa ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, pričom súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, ak v tejto súvislosti nevzal v úvahu ustanovenie § 43a ods. 2 Občianskeho zákonníka. Prijatím výkladu, aký prezentoval súd prvej inštancie, by bolo nutné dospieť k záveru, že účinky akéhokoľvek jednostranného právneho úkonu nenastávajú jeho doručením, ale už jeho vyhotovením osobou, ktorá tento úkon vykonáva, v dôsledku čoho by napr. v prípade odstúpenia od zmluvy (ktoré je obdobne ako vyhlásenie mimoriadnej splatnosti podľa § 565 Občianskeho zákonníka jednostranným právnym úkonom) nenastávali jeho účinky doručením, ale už jeho vyhotovením zo strany subjektu, ktorý tento právny úkon vykonáva, čo považuje za v rozpore s ustanovením § 43a ods. 2 Občianskeho zákonníka. S ohľadom na uvedené považoval za nesporné, že je bez právneho významu, či ku dňu vyhotovenia výzvy, ktorou došlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti, boli splnené podmienky podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka (na čo sa podľa jeho názoru nesprávne zamerlal súd prvej inštancie), nakoľko podstatným v tomto smere bolo to, či podmienky podľa Občianskeho zákonníka boli splnené ku dňu účinnosti tohto jednostranného právneho úkonu (t. j. ku dňu, kedy došlo k doručeniu výzvy, ktorou došlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru). Uvedený výklad účinnosti adresných jednostranných právnych úkonov až momentom ich doručenia vyplýva aj z ustálenej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu SR.

Najvyšší súd SR v uznesení sp. zn. 5Cdo/129/2010 z 28.1.2011 konštatoval, že: „Všeobecnou požiadavkou toho, aby bolo možné písomnosť považovať za doručeníu je, aby adresát mal objektívnu možnosť sa s touto oboznámiť. Pokiaľ je obsahom zásielky právny úkon, potom sa zásielka považuje za doručeníu najmä jej prevzatím, ale aj vtedy, ak jej adresát bude mať objektívnu možnosť oboznámiť sa s obsahom prejavu vôle v ňom vyjadrenej, t. j. akonáhle sa dostane prejav vôle do sféry jeho dispozície. Pri interpretácii požiadavky o „doručení“ písomného vyhlásenia v zmysle ustanovenia § 712c ods. 3 Občianskeho zákonníka, je potrebné vziať zreteľ na právne účinky jednostranných adresných (adresovaných) právnych úkonov vyplývajúcich z ustanovení Občianskeho zákonníka § 43a ods. 2, vety prvej a § 45 ods. 1.; interpretácia procesných predpisov neprichádza do úvahy, tak ako to správne poznamenal odvolací súd. V zmysle týchto, prejav vôle vyjadrený jednostranným právnym úkonom pôsobí od doby, keď dôjde osobe, ktorej je určený. Prejav vôle pôsobí voči neprítomnej osobe od okamihu, keď jej dôjde.“

Z uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Cdo 111/2008 vyplýva, že „odstúpenie od zmluvy je jednostranný, adresovaný právny úkon, ktorý sa stáva účinným tým, že dôjde do dispozičnej sféry adresáta.“

Uvedené podľa jeho názoru potvrdzuje jeho argumentáciu v tom, že jednostranný právny úkon, akým je i vyhlásenie mimoriadnej splatnosti, sa stáva účinným vtedy, keď dôjde do dispozičnej sféry adresáta. Podľa jeho názoru pri vyhlásení mimoriadnej splatnosti podľa ustanovenia § 565 Občianskeho zákonníka nie je rozhodujúce, kedy bol tento jednostranný právny úkon vyhotovený alebo odoslaný na poštovú prepravu, ale rozhodujúce je to, kedy bol dlžníkovi (žalovanému) doručený, čo v súdenom prípade znamená, že účinky vyhlásenia mimoriadnej splatnosti nastali až 2.9.2020 (t. j. dátum doručenia vyhlásenia mimoriadnej splatnosti žalovanému). Z uvedeného je zrejmé, že 15 dňová lehota v zmysle ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka bola zo strany postupcu zachovaná, nakoľko je potrebné brať do úvahy doručenie (nie vyhotovenie či odoslanie na poštovú prepravu) výzvy podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a výzvy podľa § 565 Občianskeho zákonníka. Je zrejmé, že postupca podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka upozornil žalovaného v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka. Žalovanému plynula lehota v súlade s ustanovením § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka od 29.7.2020 do 2.9.2020 (čím bola nepochybne zachovaná lehota nie kratšia ako 15 dní).

3. K odvolaniu žalobcu sa vyjadril žalovaný tak, že navrhuje predmetné konanie zastaviť, nakoľko je nezamestnaný a nemá žiadny príjem.

4. Žalobca vo svojej replike zotrval na svojom odvolaní.

5. Žalovaný nevyužil svoje právo reagovať na repliku žalobcu duplikou.

6. Krajský súd v Žiline ako odvolací súd (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie podala včas sporová strana proti rozsudku, proti ktorému je prípustné odvolanie (§ 355 ods. 1, § 359, § 362 ods. 1 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) preskúmal napadnutý rozsudok v intenciách § 379 a § 380 CSP a rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

7. V rámci reakcie na odvolaciu argumentáciu žalovaného formulovanú v opravnom prostriedku krajský súd poukazuje na principiálnu zodpovednosť odvolateľa za obsahové vymedzenie odvolania, s čím je spojené oprávnenie odvolacieho súdu preskúmať rozhodnutie len v rámci vznesených odvolacích námietok (viazanosť odvolacími dôvodmi podľa § 380 ods. 1 CSP).

8. V súdnej veci je argumentácia žalobcu primárne založená na názore, že pri vyhlásení mimoriadnej splatnosti podľa ustanovenia § 565 Občianskeho zákonníka nie je rozhodujúce, kedy bol tento jednostranný právny úkon vyhotovený alebo odoslaný na poštovú prepravu, ale rozhodujúce je to, kedy bol dlžníkovi (žalovanému) doručený, čo v súdenom prípade znamená, že účinky vyhlásenia mimoriadnej splatnosti nastali až 2.9.2020 (t. j. dátum doručenia vyhlásenia mimoriadnej splatnosti žalovanému).

9. V posudzovanom prípade nebol sporný nasledovný skutkový stav: Právny predchodca žalobcu vyzval žalovaného listom zo dňa 9.7.2020 na úhradu dlžnej sumy vo výške 1 338,46 eur, s ktorou bol žalovaný v omeškaní, a zároveň mu poskytol lehotu 15 dní od doručenia, na uhradenie tejto sumy, pričom ho upozornil na možnosť zosplatnenia úveru (č. I. 51 spisu). Predmetná výzva bola

žalovanému preukázateľne doručená dňa 29.7.2020. Dňa 11.8.2020 právny predchodca žalobcu vyhotovil „Oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti“, ktorým žalovanému oznámil, že z dôvodu porušenia bodu 8.1 písm. a) Produktových obchodných podmienok pre hypotekárne a splátkové úvery X.. právny predchodca žalobca vyhlásil ku dňu 10.08.2020 mimoriadnu splatnosť pohľadávky zo zmluvy. Predmetné oznámenie bolo žalovanému doručené až dňa 2.9.2020.

10. Podstatným pre posúdenie danosti aktívnej vecnej legitímácie žalobcu bolo posúdenie toho, či právny predchodca postupoval pri zosplatnení pohľadávky v súlade so zákonom (§ 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách, § 17 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov), teda či zosplatnenie žalovanej pohľadávky právnym predchodcom žalobcu možno považovať za platné.

11. Podľa ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

12. Podľa ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len "postupník"), aj bez súhlasu klienta; týmto nie sú dotknuté pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o spotrebiteľskom úvere podľa osobitného predpisu 87ac) ani pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o úveroch na bývanie podľa osobitného predpisu. 87ad) Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom. 87ac) § 17 ods. 1 a 2 zákona č. 129/2010 Z. z. v znení neskorších predpisov. § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov.

13. Podľa ustanovenia § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov práva vyplývajúce zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere neprechádzajú a veriteľ ich nemôže previesť na tretiu osobu; to neplatí, ak prechádza alebo sa postupuje pohľadávka so všetkými právami s ňou spojenými a
a) ide o prechod alebo postúpenie z veriteľa oprávneného poskytovať spotrebiteľský úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu 18b) na veriteľa podľa § 20 ods. 1 písm. a), banku, zahraničnú banku alebo pobočku zahraničnej banky, a
b) prechádza alebo postupuje sa pohľadávka po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru alebo pohľadávka, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.

14. Podľa ustanovenia § 17 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov práva vyplývajúce zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere neprechádzajú a veriteľ ich nemôže previesť na tretiu osobu; to neplatí, ak prechádza alebo sa postupuje pohľadávka so všetkými právami s ňou spojenými a
a) prechádza alebo postupuje sa pohľadávka po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru alebo pohľadávka, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru a
b) ide o prechod alebo postúpenie z veriteľa oprávneného poskytovať spotrebiteľský úver na blízku osobu 21aa) spotrebiteľa, a to na základe písomnej žiadosti spotrebiteľa.

15. Podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

16. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

17. V súvislosti s úpravou režimu straty výhody splátok zákonodarca v § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka sa zaviedlo pravidlo, z ktorého vyplýva, že veriteľ (v postavení dodávateľa) môže požadovať splnenie celého dlhu pre nesplnenie niektorej zo splátok za podmienok, že už uplynuli tri mesiace od omeškania so zaplatením príslušnej splátky a že upozornil dlžníka (v postavení spotrebiteľa) v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. Účinnosť uplatnenia práva veriteľa podľa § 565 Občianskeho zákonníka je teda podmienená tým, že veriteľ v uvedenej lehote pred uplatnením tohto práva upozornil dlžníka na to, že toto právo využije. Bez takéhoto včasného upozornenia je uplatnenie neúčinné (Jaroslav Krajčo: Občiansky zákonník pre prax, Eurounion, máj 2015, komentár k § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka). Z hľadiska vzťahu medzi „trojmesačnou dobou“ a „lehotou nie kratšou ako 15 dní“, ktoré rámce spomína § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, zákonodarca výslovne neupravuje, či môžu plynúť súbežne alebo či uvedená minimálne 15-dňová lehota môže začať plynúť až po uplynutí trojmesačnej doby. Z ustanovenia § 565 veta druhá Občianskeho zákonníka vyplýva iba to, že veriteľ môže žiadať o jednorazové vrátenie nesplatennej dlžnej sumy využiť najneskôr do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky a môže tak urobiť až po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením zmeškanej splátky (§ 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka). Jednoznačným je iba to, že v čase uplatnenia práva je spotrebiteľ v omeškani s plnením niektorej zo splátok tri mesiace a uplynula lehota 15 dní na uplatnenie práva po upozornení dlžníka. Najvyšší súd SR zastáva názor, že 15-dňová lehota na upozornenie spotrebiteľa by mala byť realizovaná ešte pred uplynutím troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky, vychádzajúc z charakteru upozornenia na možnosť zosplatnenia ako vytvorenia príležitosti pre dlžníka ho ešte odvrátiť, navyše pokiaľ uplatneniu tohto práva nebráni, ak spotrebiteľ zaplatí niektorú so skorších splátok (napr. uznesenia Najvyššieho súdu SR: sp. zn. 1Cdo/61/2022 z 25.4.2023, sp. zn. 9Cdo/98/2022 z 25.4.202, sp. zn. 2Cdo/298/2021 z 30.3.2023, sp. zn. 4Cdo/250/2021 z 28.3.2023, 4Cdo/201/2022 z 26.1.2023).

18. Niet pochyb o tom, že v čase odo dňa 29.7.2020 (kedy bola žalovanému doručená výzva na úhradu dlžnej sumy, so splácaním ktorej bol v omeškani spolu s upozornením na možnosť banky vyhlásiť mimoriadnu splatnosť pohľadávky) do dňa 10.8.2020 (deň, ku ktorému mala nastať mimoriadna splatnosť pohľadávky) ani do dňa 11.8.2020 (kedy právny predchodca žalobcu vyhotovil oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti) zákonom stanovená minimálna lehota 15 dní neuplynula. Odvolací súd sa nestotožnil s argumentáciou žalobcu, podľa ktorej pri vyhlásení mimoriadnej splatnosti nie je rozhodujúce, kedy bol tento jednostranný právny úkon vyhotovený alebo odoslaný na poštovú prepravu (nehovoriac o jeho obsahu), ale rozhodujúce je to, kedy bol dlžníkovi (žalovanému) doručený. Názor prezentovaný žalobcom nemôže obstáť najmä preto, že právny predchodca žalobcu v ním vyhotovenom oznámení o vyhlásení mimoriadnej splatnosti výslovne uviedol, že mimoriadna splatnosť vyhlasuje ku dňu 10.8.2020 (č. I. 26 spisu), t. j. za daných okolností pred uplynutím lehoty podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Okrem toho názor žalobcu je neakceptovateľný aj z toho dôvodu, že skutočnosť, či minimálna zákonom stanovená lehota 15 dní bude dodržaná, nemôže byť ponechaný na náhodu a závisieť od toho, kedy si žalovaný (dlžník) zásielku s oznámením o vyhlásení mimoriadnej splatnosti (zosplatnení) preberie. Žalobca si musí byť vedomý toho, že ním prezentovaná konštrukcia o plynutí 15 dňovej lehoty viazaná na moment doručenia vyššie označeného oznámenia, by nemohla byť aplikovateľná, ak by predmetné oznámenie bolo dlžníkovi doručené napríklad v deň jeho vyhotovenia, t. j. 11.8.2020, alebo nasledujúci 12.8.2022, kedy by ani podľa teórie žalobcu nemohla byť 15 dňová lehota zachovaná.

19. Navyiac nad rámec vyššie uvedeného a na podporu správnosti napadnutého rozsudku odvolací súd poukazuje aj na to, že ďalším dôvodom zamietnutia žaloby bez ďalšieho je aj nekonkretizovanie, ku ktorej omeškanej splátke využil právny predchodca žalobcu svoje právo predčasného zosplatnenia úveru. Z poslednej výzvy pred zosplatnením (na č. I. 51 spisu), ani z oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti (na č. I. 26 spisu) nie je vôbec zrejmé, pre ktorú omeškanú splátku úveru bol úver poskytnutý zo strany X.. žalovanému predčasne zosplatnený. Táto skutočnosť súdu nevyplýva ani z ostatných žalobcom produkovaných dôkazov. Zo špecifikácie pohľadávky na č. I. 67 spisu vyplýva, že žalovaný bol ku dňu predčasného zosplatnenia úveru (t. j. k 10.8.2020) v omeškani v trvaní viac ako tri mesiace s viacerými splátkami, keďže podľa tejto špecifikácie nemal uhradiť žiadnu splátku ani príslušenstvo k nej.

20. Predčasné zosplatnenie spotrebiteľského úveru je právom veriteľa a uvedené je v prípade spotrebiteľského vzťahu za splnenia podmienok v § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Práve z dôvodu, že sa jedná o právo veriteľa vyhlásiť predčasnú splatnosť úveru (toto môže využiť podľa vlastného uváženia ku ktorejkoľvek omeškanej splátke za splnenia podmienok § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka), je potrebné konkretizovať, ku ktorej omeškanej splátke využíva svoje právo predčasného zosplatnenia úveru. Preto z jednostranného právneho úkonu veriteľa by malo byť zrejmé splnenie podmienok v citovanom ustanovení. V zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru musí predchádzať upozornenie spotrebiteľa, t. j. jednostranný právny úkon veriteľa adresovaný dlžníkovi, ktorým sa oznamuje, že na základe ich dohody uplatní svoje právo podľa § 565 Občianskeho zákonníka, pretože dlžník je v omeškaní so zaplatením splátky. Z obsahu tohto úkonu musí byť zrejmé splnenie zákonných podmienok - uplatnenia režimu § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ako aj výslovné upozornenie spotrebiteľa na vykonanie práva veriteľa podľa § 565 Občianskeho zákonníka. Zo znenia ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka vyplýva požiadavka určenia omeškanej splátky, ku ktorej sa uplatňované právo veriteľa podľa § 565 Občianskeho zákonníka týka, t. j. že dlžník nesplatil niektorú svoju splátku. Účelom tohto ustanovenia je dať spotrebiteľovi ešte poslednú možnosť k splateniu dlhu pred tým, ako dodávateľ využije svoje právo na zosplatnenie celého dlhu. Právny úkon je určitý len vtedy, keď nie je vnútorne rozporný jeho obsah, alebo keď prípadný rozpor možno odstrániť výkladom, pričom výklad nemôže dopĺňať právny úkon. Taký právny úkon, ktorým X. zosplatnila celý úver (teda predčasné zosplatnenie), z ktorého nebolo ani s prihliadnutím na ostatné žalobcom produkované listiny zrejmé, pre ktorú konkrétnu nezaplatenú splátku bol úveru zosplatnený, vykazuje znaky neurčitého právneho úkonu, ktorý je s poukazom na ustanovenie § 37 Občianskeho zákonníka pre jeho neurčitost' absolútne neplatný.

21. Vychádzajúc z vyššie uvedeného odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

22. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 262 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP a § 396 ods. 1 CSP a úspešnému žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, keďže v odvolacom konaní si žiadne neuplatnil a preukázateľne mu žiadne ani nevznikli.

23. Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)